

Scheppingszondag

Zondag 4 oktober. Werelddierendag. Deze dag gaat terug op Franciscus van Assisi, die in de vroege kerk een eigen orde begon, met aandacht voor dieren en planten, maar ook voor mensen, vooral voor de armsten onder hen. Vandaag besteden we aandacht aan de schepping of aan hoe christenen met de schepping zouden kunnen omgaan. Met planten, met dieren, met mensen.

Lezing Ezechiël 33: 5-7

We zitten in een woordenstroom die Ezechiël vanuit de hemel over zich heen krijgt. Hij wordt geroepen om Gods volk te waarschuwen voor wat komt. En die rol van wachter, waarschuwer, is serieus. Er hangen mensenlevens vanaf!

Is dit actueel? Is het niet zo dat als mensen ophouden te roepen om werkelijke zorg voor het milieu, dat er dan slachtoffers vallen? Onder de dieren, onder de mensen? Met duizenden, met miljoenen?

Hij heeft het geluid van de ramshoorn wel gehoord maar zich er niet door laten waarschuwen, en dus heeft hij zelf de dood over zich afgeroepen. Had hij zich laten waarschuwen, dan had hij zijn leven gered. ⁶Wat de wachter betreft: als hij het zwaard ziet komen maar niet op de ramshoorn blaast om het volk te waarschuwen, en als het zwaard dan komt en iemand doodt, dan sterft die mens doordat hij zelf schuld heeft, maar de wachter zal ik voor zijn dood ter verantwoording roepen.” ⁷Jou, mensenkind, heb ik als wachter aangesteld voor het volk van Israël. Als je mijn woorden hoort moet je hen namens mij waarschuwen.

We horen het hem nog zeggen, premier Alexander De Croo: Dit is het groenste regeerakkoord ooit.

Naar de premier horen we te luisteren. Maar de bijbel gaat voor in het groene denken. En wel vanuit een ander standpunt: niet vanuit oplossingen zoeken voor een crisis. Nee, de bijbel houdt ons een levenshouding voor waardoor de crisis niet ontstaat.

Psalm 24 zegt ons: de aarde en haar rijkdommen behoren toe aan de Heer.

We kunnen dat mooi symbolisch taalgebruik vinden... of we kunnen erover gaan nadenken.

Zoals de lockdown ons heeft gedwongen na te denken over ons doen en laten, zo confronteerde de tergend lange hittegolf van augustus ons weer om het over de opwarming van de aarde te hebben.

Maar zoals de commentaar op de mondkmaskers en de maatregelen ons doet twifelen, zo wissen ook de regenachtige herfstdagen weer de voornemens om ons in te zetten voor een beter klimaat.

Wat is dat toch met ons, dat wij altijd zoeken naar het meest comfortabele in plaats van naar de wijsheid?

Het is natuurlijk wel zo dat de bijbel geen héél concrete richtlijnen geeft om de schepping met zorg te behandelen. Het was handig geweest: een elfde gebod: Voor minder dan vijf kilometer: neem de fiets. Twaalfde gebod: Gebruik plastic enkel wanneer het echt niet anders kan en stuur desgevallend de fabrikant de vraag naar milieuvriendelijker alternatieven.” Onze joodse broeders en zusters hebben het wat dat betreft beter op een rij, alles is geregeld. Maar wij willen niet het risico lopen in wetticisme te vervallen. Geen concrete richtlijnen, dus. Het is aan ons om het in te vullen. Wij, rentmeesters over de aarde.

De tekst die we lazen uit Ezechiël spreekt over waarschuwingen. Waarschuwingen die gegeven worden, waarschuwingen die niet gegeven worden, waarschuwingen die genegeerd worden.

In het klimaatdebat hebben we van alles wat. Voortrekkers en conferenties...

Jou heb ik als wachter aangesteld, lezen we bij Ezechiël. Er zijn mensen die Gods stem horen, er zijn mensen die verantwoordelijkheid dragen. Zij moeten roepen, zij moeten waarschuwen en wellicht... zijn dat geen fraaie woorden, geen woorden die we graag willen horen. We willen niet horen over inleveren, over soberder leven, over minder reizen, over dure maatregelen. En elk bericht dat komt, dat ook maar een beetje zegt dat onze inspanningen het klimaat niet helpen of dat er misschien niets van aan is, van de hele klimaathype, dat koesteren veel mensen. Want dan kunnen ze in hun comfortabele positie blijven zitten. – Dat is overigens het nadeel van sociale media. Je volgt wat je wil volgen, je leest wat in je kraam past, steeds weer, zodat je 't nog meer gaat geloven. Je creëert je eigen fake news.

Maar in heel de bijbel wordt over comfort niet gesproken. Wel over de zorg over de arme. En daar gaat heel het klimaatgebeuren ook over, over arme landen die letterlijk overspoeld worden door smeltende ijskappen. Over de armste mensen die straks geen drinkwater meer hebben. Wijn drinken zal overigens ook niet lekker meer zijn – nog een gevolg van de opwarming van de aarde. Maar we krijgen er ook een zwakker immuunsysteem door en worden vaker ziek. Weerom de zwaksten die het eerst als slachtoffer vallen. Als God ons dus opdraagt om voor elkaar te zorgen, kunnen we niet zeggen: weet je wat: ik breng mijn buurvrouw alles wat ze nodig heeft, maar van het milieu trek ik mij niets aan.

Een maand geleden nog ontving de Duitse Bondskanselier Merkel de jonge voorvechtsters voor de toekomst van de aarde. Sedert 1992 zijn er 25 klimaatconferenties geweest. Helaas is de wereld-CO2-uitstoot sedertdien alleen maar fors toegenomen. Wat was het geweest, wanneer wij niets hadden gedaan ! Helaas zijn de kleine oplossingen van ons allemaal niet toereikend. Het is tijd voor grote, hele grote ingrepen op elk vlak. Maar het is net als met de coronamaatregelen: wanneer de stemmen overheersen die gaan zeggen dat het allemaal zo'n vaart niet

loopt, dan krijg je de mensen niet meer mee. En dan lopen alle goede voornemens in het honderd.

Er zijn mensen nodig die mee-willen, die niet steeds het meest comfortabele opzoeken, maar de moed hebben mee te roepen en positief mee te denken en te doen.

Er staat namelijk een passage in de bijbel die beschrijft hoe het zal worden, wanneer we alles loslaten, wanneer we God en zijn liefde voor de schepping loslaten, wanneer we enkel voor onszelf gaan leven.

Ik heb al meerdere keren gezegd: de omgeving past zich aan aan de relatie die de mens met God heeft. In de tuin van Eden wandelde de mens met God. Na de ongehoorzaamheid kreeg de mens de aarde, maar het was zweten en zwoegen en pijn lijden. Na de broedermoord werd Kaïn verwezen naar een land dat niet zou geven wat hij van zijn werken zou verwachten. En als wij koelbloedig de planeet blijven vervuilen en opgebruiken, dan gebeurt er dit: (Jeremia 4): *Ik zag de aarde, ze was woest en dood. Ik keek op naar de hemel, er was geen licht. Ik zag de bergen, ze beefden, de heuvels, ze huiverden. Ik keek, er waren geen mensen, alle vogels waren uit de lucht verdwenen. Ik keek, elke boomgaard was een woestijn, alle steden waren verwoest ...*

Nee, dat is niet wat wij willen en dat is niet wat God in gedachten had. Integendeel. Wij zijn bestemd om kinderen van God te zijn, om te wandelen met God en in een prachtige natuur te leven, verbonden met alles wat leeft.

"Met reikhalzend verlangen immers verwacht de schepping het openbaar worden van de kinderen van God." (Romeinen 8:19)

Als je nu denkt, maar dat heeft toch geen betrekking op deze tijd, dan heb je gelijk en ongelijk. Zoals met alles in de bijbel is het "Eden", zeg maar, het doel van alles, het kader waarin we leven. Ooit zal ... Maar nu kan het ook al openbaar worden, dat wij kinderen van God zijn, wanneer wij door Zijn liefde geraakt, zorg dragen voor elkaar en zorg dragen voor de schepping.

Er zijn prachtige projecten van samenwerking. Wie ooit in bv. Midden-Afrika is geweest, weet dat het afvalprobleem daar in vele landen anders wordt aangepakt. Het slingert gewoon rond op de eindeloze vlakten naast de straten. Ijzerboeren sorteren het ijzer eruit, maar dan al dat plastic. In Mauretanië stopten ze één keer per jaar een immense hoeveelheid plastic onder de grond. Maar een student in Nederland leerde hun hoe ze dat plasticafval tot hele kleine deeltjes konden vermalen. In België vonden ze een afdeling op een technische school die die machine kon maken en dat vermalen afval gebruiken ze nu om nieuwe plastic dingen mee te maken.

Zulke dingen zouden dagelijks op het nieuws moeten komen.

Onze kinderen en onze kleinkinderen willen graag de eindmeet halen. Ze willen leven, kunnen ademen, kunnen drinken, kunnen eten.

Laten we als christenen, met als extra stimulans de pracht van Gods werk, daarin meedenken en niet achterblijven!

Bj het loven en prijzen van Gods naam, horen ook de werken, geen werken van vernietiging, maar werken die vrucht dragen, die opbouwen, die getuigen van respect en liefde voor de schepping, die de stempel van haar Maker draagt.

Laten we daaraan denken, wanneer we straks avondmaal vieren, met brood en wijn, vruchten van de aarde, dat wij niet gemaakt zijn om te consumeren, maar om te leven en leven door te geven, om de aarde te bewaren en door te geven. De aarde en haar rijkdommen behoren toe aan de Heer onze God. Amen.